Sara Lidman: Demonstration mot Bilderberggruppen i Saltsjöbaden den 12 maj 1984

Talare
Sara Lidman
Författare

Datum
12 maj 1984

Plats
Stockholm

Omständigheter
Ur tidningen Kommentar: *”Ve över krigsförbrytaren Kissinger”, skanderade vi för 20 år sedan utanför grindarna till hotellet i Saltsjöbaden. Vi demonstrerade mot honom och hans rapport om USA:s fortsatta militära inblandning i Centralamerika och mot Bilderberggruppen som hade samlats där tillsammans med Olof Palme för arbetslunch den 12 maj 1984. I spetsen för demonstrationen stod Sara Lidman, som ägnade sitt tal åt ”hungervapnets mekanik” och brännmärkte USA-imperialismen.*

Kamrater! Därinne sitter nu en junta av vår tids rikaste män som en ockupationsmakt i ett högkvarter. De rådslår om kriget mot tredje världen, hur utsvältningen av tredje världen ska kunna samordnas, kan Sverige ge något råd? Som ett av de tio rikaste länderna? Är inte JR i Dallas svensk när allt kommer omkring? Vi som står här utanför grindarna har kommit för att vi skäms över att krigsförbrytaren Kissinger räknar med Sverige som en frivillig allierad i det utsvältningskrig han planerar och för.

Häromdagen nåddes vi av nyheten att Dow Chemical, världens ledande giftföretag, tvingats betala skadestånd till de USAs söner som sänts till Vietnam med uppdrag att döda det landets skogar och folk. Det var för mer än femton år sen och soldaten var som en frivillig legoknekt. Och även om träden anklagade honom när de dog, och de nyfödda med fosterskador var en himmelsskriande syn,
därborta i Vietnam, så gick han bara på order! Så var dock USA hans fosterland! Så krävde dock Frihetsgudinnan att han fällde giftet! Så var dock detta krig ett försvar för de mänskliga rättigheterna! Så kunde icke han ta ansvar för stridsmedlens innehåll!Och han är absolut oskyldig... ända tills fenoxisysrorna gör med honom och hans barn samma sak som de gjorde med träd och folk i Vietnam.

Och fastän kriget mot tredje världen oftast sker med andra stridsmedel än dem som användes i Vietnam, så är det ett krig med svälten som vapen, en människoförintelse, där vi medborgare, arbetare och aningslösa konsumenter i världens tio rikaste länder utgör fotfolket, en omedveten legoarmé.

Det är därför vi måste taga reda på stridsmedlens innehåll – hungervapnets mekanik – innan det drabbar oss själva, eller våra barnbarn, tusen mil från krigsskådeplatsen.

Låt oss nämna ett exempel där Sverige ställt till förfogande kapital, d v s stridsmedel, som bidragit till utplundringen av tredje land. När Gränges fått en miljard av svenska staten för LKAB, gick Gränges samman med Betlehem Steel, som gjort sig miljarder i Venezuela. De bildade bolaget Lamco i Liberia och tog ett berg av järn från Liberias folk, utan att giva det något igen utom hunger och förakt. Järnpriset sjönk i hela världen, till skada också för de svenska malmfälten. Vad behövde Gränges tänka på det?

Kapitalet har inget fosterland. Det kan flytta vart det vill: Den fria världen är just detta: De rikas frihet att flytta och att smäda varje folk de plundrar.

U-hjälp kallas det och Utveckling.

På 50-talet kunde nordamerikanska bolag taga två dollar i vinst för varje investerad dollar i Latinamerika, på 80-talet är vinsten fyrdubblad. När svenska företag satsar i tredje världen, gör de det med kapital som svenska medborgare arbetat ihop, men de investerar enligt u-landspraxis, med tariffer fastlagda av grupper som Bilderberg, med förbud mot fackföreningar och med löner som innebär hunger för arbetaren och hans familj.

Det är detta som kallas gynnsamt investeringsklimat och som är Kissingerrapportens kärna.

Latinamerika är inte tättbefolkat och det är mycket bördigt. Det skulle kunna föda en mångdubbelt stor befolkning. Men varje år dör lika många latinamerikaner av svält som om tre Hiroshima-bomber fälldes över kontinenten – varje år.

Så går det krig till som förs med hungervapnet. Dess generaler håller rådslag därinne på Grand Hotel i Saltsjöbaden.

Tennet är Bolivias nationalrikedom. USA är världens största konsument av tenn. Sardiner, exotiska frukter, kaffe och kakao – alla dessa läckerheter som

gjorts till vardagsmat här i västerlandet – för dem betalar vi aldrig det verkliga priset, inte för innehållet och allra minst för burken.

Det verkliga priset betalas av gruvarbetaren i Bolivia; han rånas på tennet, han rånas på sina lungor, han rånas på all glädje. Hans familj dör därför att lönen inte räcker ens till föda åt honom själv. Att sätta en burk Coca-Cola till munnen i Saltsjöbaden är att släcka ett barns liv i Bolivia, så utnyttjas vår enkla törst av kapitalets tyranner som söker sig medbrottslingar till folkmord.

Västerlandets butiker dignar av stöldgods, där blotta förpackningen hånar dem som framställt varan.

Våra dagstidningar innehåller snart bara reklam, allt hårdare kommandorop: köp om du vill räknas!
Mannekängerna ser på oss som förhörsledare med knappt dolda piskor; folkhemmets väggar är ockupationsmaktens anslagstavlor, via kläder och bilar, via underhållningsindustrins alster tilltalar oss storfinansen som ett herrefolk, gradvis ska vi godkänna varje plåga som tillfogas tredje världens folk, tortyren som en sexuell variant, legal som underhållning här, legaliserar tortyren som rutin och verklighet i Chile, Guatemala, El Salvador.

Och ni människoföraktare därinne – har ni då ingen kropp själva – har ni inga barnbarn?

Medan vår nationella kultur trängs undan av ockupationsmaktens sämsta produkter, skryter de som säljer ut oss ständigt om vår tryckfrihet, och omistligheten i vår nationella suveränitet... Vi tar inte order från främmande makt, inte på något enda område..., heter det.

Men när SKF under USAs krig mot Vietnam fick bidraga med kullager till USAs stridshelioptrar och hangarfartyg, så kunde Sveriges regering inte hindra detta! – Trots att vi har en lag som förbjuder export av strategiskt material till krigförande land.

När USA därmot gör upp listor på varor som icke må expoteras till länder som USA åsatt beteckningen the enemy, då böjer sig Sverige, och ASEAs direktör hämtas till förhör i USA som en desertör från stridslinjen.

Och svenska pressen rullar sitt oberoende i stoftet: Tänk om USA inte finner oss pålitliga... tänk om dom tror att vi som nation inte vill deltaga i den fiendskap som USA påbjudit... tänk om dom tror att vi är neutralister...

Svenska Dagbladet skrev i ett patetiskt försök till självironi: ”hur underligt det än kan verka, är lagar stiftade i USA giltiga för Sverige...”

Vad kunde en flykting från El Salvador tänka inför DNs rubrik: ”USAs man vann valet i El Salvador”? Han kanske bleknade av raseri.
Men vad måste en svensk med rösträtt tänka? Är det bara i tredje världen som USA förväntas tillsätta och avsätta regeringar?
Eller var DNs rubrik en inbjudan, en vink om att USA gärna får tillsätta USAs man också som regeringschef i Stockholm?

Under Vietnam-kriget ropade vi Krossa USA-imperialismen och Folket segrar i Vietnam. Vi anade inte att kriget med napalm kunde förloras utan att det rör det rika USA i ryggen. Det landet kan vägra betala krigsskadestånd, det landet kan införa handelsbojkott, det landet kan bryta varje ”internationellt bindande avtal” – utan att hindras av FN eller någon anständighet. CIA kan installera radiosändare och locka vietnameser att fly i små båtar: ”Vi ska rädda er! Kom ni bara!” Sen låter CIA dem drunkna till havs medan de kablar ut nyheten över världen: Vietnams regering dränker båtflyktingar! Världen måste fördöma Vietnam...

USA sätter in allt det förtal som endast denna makt är i stånd till mot det land som Pentagon bombade i tio år – sju miljoner människor dödades på order av män som Nixon och Kissinger – och idag skriver ledande svensk press: Nixon är åter rumsren och Kissinger charmar åter världen.

Vilken skam!

Kamrater!

Vi håller inte fenoxisyror över något land i tredje världen – utom Stora Kopparberg över Nova Scotia – men vi deltar i utsvältningskriget genom att tillåta svenska företag att gå upp i denna transnationella stöldliga med kapital som svenska arbetare svettats ihop.

Och precis som de aningslösa Vietnam-veteranerna upptäcker vi hur de som värvat oss i kriget mot jordens fattiga i förbifarten förgiftar också oss.

Oljebolagen och bilindustrin river upp våra järnvägar med en landsvägstrafik bekostad av tredje världen: så dör våra skogar av bensinångorna, så fylls våra sjukhus av trafikskadade som liknar krigsoffer.

Om vi inte hör svältkrigets offer ännu, från andra sidan om ekvatorn, så borde vi fatta vad naturen här säger – Den talar om stöld till döds, stöld från tredje världens folk.

Kamrater!

Vi är ingen stor skara här idag och vi kan ana hur de rika därinne snobbar med oss: Så dom skäller därutanför grinden era små demonstranter... Det är ju för deras rätt att ta munnen full som vi träffas här... Så otacksamma dom är...

Men i Chile slås demonstranter ned på gatan, i Guatemala har hundratusen misshandlats till döds de senaste åren, i Sydafrikas fängelser svettas murarna blod.

Kamrater: Vi kan inte säga något lättvindigt hoppfullt denna förnedringens dag, denna skammens dag, när vår tids stora folkmördare håller krigsråd här.

Vi borde tjuta som de galna mödrarna i Argentina: Ve över Bilderberggruppen! Ve över denna ockupationsmakt i hjärtat av vårt vackra land!

Källa
Hämtat ur Sara Lidmans arkivet, Umeå universitet (2025-10-28)

Taggar
Författare

URI
https://www.svenskatal.se/tale/sara-lidman-tal-pa-demonstration-mot-henry-kissinger